

Seat No. : _____

MH-102

April-2025

B.Ed., Sem.-IV

B-111 : Accountancy

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે, વિકલ્પો આંતરિક છે.

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(3) ટૂંકા તથા મુદ્દાસર જવાબ આપવા.

1. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો :

14

(i) નામાના મૂળતત્વોનો અનુબંધ ગણિત અને અર્થશાસ્ત્ર વિષય સાથે સ્પષ્ટ કરો.

(ii) શૈક્ષણિક સાધનો એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.

અથવા

(i) અનુબંધની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના પ્રકારો અંગે ચર્ચા કરો.

(ii) શ્રાવ્ય શૈક્ષણિક સાધનોના નામ જણાવી તેની મર્યાદાઓ વર્ણવો.

2. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો :

14

(i) સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ એટલે શું ? તેમાં સમાવિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓની સ્પષ્ટતા કરો.

(ii) નામાના મૂળતત્વો વિષયના આદર્શ શિક્ષકના ગુણોની ચર્ચા કરો.

અથવા

(i) નામાનાં મૂળતત્વોનાં મંડળનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(ii) નામાના મૂળતત્વોના ખંડમાં યોજી શકાય તેવી કોઈપણ ત્રણ પ્રવૃત્તિઓ વિસ્તૃતમાં સમજાવો.

3. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (i) આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકની લાક્ષણિકતાઓ અને મહત્ત્વની ચર્ચા કરો.
- (ii) નામાના મૂળતત્ત્વોના શિક્ષણને અસરકારક બનાવવા માટે સામયિક અને વર્તમાન પત્રોનું મહત્ત્વ વર્ણવો.

અથવા

- (i) વર્તમાન ધોરણ-11ના નામાનાં મૂળતત્ત્વો વિષયના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.
- (ii) “પાઠ્યપુસ્તક શિક્ષકો માટે માર્ગદર્શક સમાન છે.” ચર્ચો.

4. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (i) હિસાબી સિદ્ધાંત એટલે શું ? કોઈપણ બે સિદ્ધાંતોની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (ii) નીચેના વ્યવહારોની નોંધ શ્રી ચીમનલાલ સ્ટોર્સના બેંક અને વટાવના ખાનાવાળા રોકડમેળમાં કરો :

2025

માર્ચ 1 બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ ₹ 12,000

8 મીનાને ₹ 9,000નો માલ 10 ટકા વેપારી વટાવે વેચ્યો. મીનાએ વટાવ કાપી ચેક આપ્યો, જે બેંકમાં ભર્યો.

12 કલ્પનાને ₹ 5,050ના હિસાબ પેટે ₹ 5,000નો ચેક આપી હિસાબ ચૂકવે કર્યો.

15 કમિશનના ₹ 1,100 ચેકથી ચૂકવી આપ્યા.

19 ચિન્દુએ તેના ₹ 11,125ના દેવા પેટે ₹ 11,000નો ચેક આપી હિસાબ ચૂકવે કર્યો.

25 મગનલાલને ₹ 4,000નો માલ 10 ટકા વેપારી વટાવ અને 10 ટકા રોકડ વટાવે વેચ્યો. મગનલાલે રકમ તરત જ ચેકથી ચૂકવી આપી. ચેક બેંકમાં ભર્યો.

27 મનીષને ₹ 1,800 ચેકથી ચૂકવી આપ્યા.

29 ચિન્દુએ આપેલ ચેક નકરાયો.

અથવા

- (i) ભાગીદારી પેઢી વિસર્જન એટલે શું ? પેઢી વિસર્જનની રીતો સમજાવો.
- (ii) નીચે આપેલ વિગતોના આધારે ચાલુ ગુણોત્તર અને પ્રવાહી ગુણોત્તરની ગણતરી કરો :

વિગત	₹	વિગત	₹
સ્ટોક	3,00,000	લેણીહૂંડી	75,000
દેવાદારો	2,50,000	ઘાલખાધ અનામત	20,000
રોકડ અને રોકડ સમકક્ષ	1,20,000	અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચ	60,000
ફર્નિચર	1,60,000	લેણદારો	2,00,000
દેવીહૂંડી	60,000	ખર્ચા ચૂકવવાના બાકી	50,000
ટૂંકાગાળાની લોન	40,000		

5. નીચેના બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

14

- (1) RTGSનું પૂરું નામ લખો.
- (2) ટીવીના શૈક્ષણિક સાધન તરીકેના બે ફાયદા જણાવો.
- (3) નમૂનાઓનું નામાના શિક્ષણમાં શું મહત્વ છે ?
- (4) નામાના શિક્ષક બનવા માટે કઈ લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત જરૂરી છે ?
- (5) ધોરણ-12ના નામાનાં મૂળતત્ત્વો વિષયના વર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકની ચાર ખામીઓ જણાવો.
- (6) પાઠ્યપુસ્તકના બે હેતુઓ લખો.
- (7) રોકડમેળના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા-કયા ?
- (8) વિદ્યાર્થીઓ માટે પાઠ્યપુસ્તકના બે ઉપયોગ જણાવો.

- (9) વર્તમાન પત્રોનો નામાનાં શિક્ષણમાં કેવી રીતે ઉપયોગ કરી શકાય ?
- (10) નામાનું હિસાબી સમીકરણ જણાવો.
- (11) નામુ લખવામાં ઉપયોગી આધુનિક સોફ્ટવેરના બે નામ જણાવો.
- (12) કામગીરી ગુણોત્તર એટલે શું ?
-

Seat No. : _____

MH-102

April-2025

B.Ed., Sem.-IV

B-111 : Accountancy

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All the questions are compulsory, options are internal.
  - (2) Digits marked at the end of questions shows total marks of that questions.
  - (3) Answer briefly and to the point.

1. Answer any **one** set of questions given below : 14

- (i) Specify the correlation of Mathematics and Economics subjects with Accountancy.
- (ii) What is Teaching Aid ? Explain its importance.

OR

- (i) Specify the concept of Correlation and discuss its types.
- (ii) Give the names of Audio teaching aids and describe its limitations.

2. Answer any **one** set of questions given below : 14

- (i) What do you mean by co-curricular activities ? Specify the activities included in it.
- (ii) Discuss the qualities of an ideal accountancy teacher.

OR

- (i) Explain the importance of Accountancy club.
- (ii) Explain in detail any three activities which can be organised in the Accountancy classroom.

3. Answer any **one** set of questions given below : **14**
- (i) Discuss the qualities and importance of a good textbook.
  - (ii) Describe the importance of magazines and newspapers in making the teaching of accountancy effective.

OR

- (i) Evaluate the current textbook of subject Accountancy from standard-XI.
  - (ii) “Textbook is like a guide for a teacher.” – Discuss it.
4. Answer any **one** set of questions given below : **14**
- (i) What is Accounting Theory ? Discuss any two theories in detail.
  - (ii) From the following transactions, prepare bank and discount columnar cash book in the books of Shri Chimanlal Stores :

2025

- March 1 Bank overdraft ₹ 12,000
- 8 Goods of ₹ 9,000 sold to Meena at 10% trade discount. Meena gave a cheque after deducting discount, which is deposited in the bank.
- 12 Cheque of ₹ 5,000 issued to Kalpana in full settlement of account of ₹ 5,050.
- 15 Commission of ₹ 1,100 paid by cheque.
- 19 Chintu has given a cheque of ₹ 11,000 towards amount payable of ₹ 11,125 in full settlement of account.
- 25 Goods of ₹ 4,000 sold to Maganlal at 10% trade discount and 10% cash discount. Maganlal made the payment immediately by cheque. Cheque is deposited in the bank.
- 27 ₹ 1,800 paid to Manish by cheque.
- 29 Cheque issued by Chintu is dishonoured.

OR

- (i) What is the dissolution of a partnership firm ? Explain the methods of dissolution of the firm.
- (ii) From the following information calculate current ration and liquid ratio :

Particulars	₹	Particulars	₹
Stock	3,00,000	Bills receivables	75,000
Debtors	2,50,000	Bad debts reserve	20,000
Cash and cash equivalent	1,20,000	Expenses paid in advance	60,000
Furniture	1,60,000	Creditors	2,00,000
Bills payable	60,000	Outstanding expenses	50,000
Short-term loan	40,000		

5. Answer any **seven** questions in short from the following **twelve** questions :

14

- (1) Write the full name of RTGS.
- (2) State two advantages of TV as an educational teaching aid.
- (3) What is the importance of models in teaching accountancy ?
- (4) Which is the minimum educational qualification required to become an Accountancy teacher ?
- (5) State four limitations of current 12th standard textbook of Accountancy.
- (6) Write two objectives of a textbook.
- (7) How many types of cash books are there ? Which are they ?
- (8) Give two uses of a textbook for students.

- (9) How can newspapers be used in teaching accountancy ?
- (10) State the accounting equation.
- (11) Give two names of modern softwares used in Accounting.
- (12) What is the operating ratio ?
-